

Издаје Недјељом.

Цијена:
За ЦРНУ ГОРУ и АУ-
СТРО-УГАРСКУ (с БОС-
НОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ)
на годину 6 ф., на по год.
3 ф., на четврт године 1 ф.
и 50 новчића.

За све остале земље у
ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на
годину 20 франака, на по
године 10 франака, на чет-
врт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Прегледна табела се у
плаћеним писмима непо-
средно администрацији „Гл.
Црногорац“ на Цетиње, а
може се и картом упут-
ницом на пошту у Котор.
Дописе илжу се уредити-
ти. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се од
реда 5 новч. За огласе веће
и на дуже вријеме мање.

Телеграми „Гласа Црногорца.“

БИОГРАД, 23 марта. Преговори
са Ристићем да састави нови кабинет
неуспјешне. Краљ је поново позвао
Гарашанина да састави кабинет.

ЦАРИГРАД, 23 марта. Сазвана
је конференција.

БИОГРАД, 23 марта. Гарашанин
се примио, те ће саставити нови каби-
нет, по свој прилици до сјутра у јутро.

БИОГРАД, 25 марта. Ново ми-
нистарско састављено овако: мини-
стар унутрашњих послова и предсјед-
ник министарства Гарашанин;
спољних послова Франасовић;
рата Хрватовић; финансије Ми-
јатовић. Кор. биро донио нам је тако
окрвено писмо, а (по новинама што
нам синоћ стигло) треба је поштом
овако: Мариновић правде; То-
паловић јавних грађевина; Ку-
јунџић наставе.

СОФИЈА, 25 марта. Приликом
рођен-дан књаза бугарскога у сабор-
ној цркви одслужено је свечано благо-
дарење, коме је присуствовало диплом.
тјело. Варош је била окићена а у вече
освијетљена. Једино стан дипломатске
агенције руске не бјеше окићен ни
расвијетљен, нити је агенат присуство-
вао благодарењу.

ЗАДАР, 26 марта. Намјесник
далматински умр'о је.

ПЕТРОГРАД, 26 марта. Царска
породица стигла је у Ливадију.

БИОГРАД, 26 марта. Франасо-
вић је издао окружницу, у којој обри-
че да ће његовати пријатељске одно-
шаје са великијем државама. Скуп-
штина је распуштена; нови избори
прописани, за 26 априла по староме.

ПАТИГРАД, 27 марта. По гла-
совима из Софије као да је књаз на-
клоњен да пристане на турско-јевроп-
ску погодбу а не на турско-бугарску,
пошто хоће да попусти само међуна-
родним одлукама.

РИМ, 27 марта. Говори се да ће
кабинет дати оставку.

СОФИЈА, 28 марта. Пошто до-
кумент потписан 24 марта од свијех
преставника великијех држава, не са-
држи турско-бугарску погодбу, него
прозивају одлогу Јевропе, то је Књаз
одлучио да ће пристати на њу, задр-
жавајући себи права односно првога
члана.

ЛОНДОН, 28 марта. У јуче-
рашњој сједници Гледстон изнесе и
образложи основу о установи прего-
ра парламента; војска, морнарица, колони-
јални послови и ковање новца не би
улазили у дјелокруг тога парламен-
та. — Данас ће се претресати та
основа.

РИМ, 28 марта. Кабинет је под-
нио оставку.

ЦЕТИЊЕ, 29 марта.

На конференцији нотабилитета
либералне странке бјеше г. Ристић
развио свој програм о унутрашњој и
спољашњој политици Србије. Највише
најавио је да ће радити о оближењу
напредњака и радикала са либералном
странком, да тијем лакше узмогне
задобити већину у скупштини, која би
се имала састати у Крагујевцу. О
одношајима Србије према Аустрији,
Ристићеве је мишљење било да треба
наставити добре и пријатељске одно-
шаје који постоје међу објема држа-
вама. Према Русији пак да би треба-

ло поправити одношаје, јер као што су
данас, они су штетни по народ у Србији.
Такођер да је нужно у тјешњем спо-
разуму бити са балканским државама,
особито славенским.

У унутрашњости земље да ће ус-
postavити ред и штедњу, која је не-
опходно нужна, а највише да ће на-
стојати око поправке либеријалног
стања.

То је био у суштини Ристићев
програм.

За вршиоце тога програма, своје
другове у новој влади, Ристић бијаше
— како се мислило — намјењивао ова
лица: Милојковића за унутраш-
њост, Васиљевића за просвјету и
црквене послове, Јовановића за
финансију, Мишковића за војеном.
Стојановића за јавне грађевине,
Авакумовића за правду. Г. Ристић
руководио би спољашњу политику и
био предсједником министарства.

Пошто би програм објелодањен,
писаница састављена и краљ се неколи-
ко пута засопце са Ристићем посавјето-
вао, очекивало се просто кад ће жица
јавити: нови је кабинет потврђен. То се
у већини публике, изван Србије оче-
кивало као поуздано. Краљ је сваког
члана пређашње владе одријешно од
дужности и одликовао. Управитељ ва-
роши Биограда, Блазнавац, постојани
напредњак, стављен у пензију. Политич-
ки пријатељи Ристићеве већ спремаху и
бакладу у његову почасти, — кад од
једном жица јави: ново је министар-
ство опет повјерено Гарашанику и већ
састављено.

Шта би?

Т. ј. рашта се Ристић не прими
владе, а шта би то је јасно, сасвим
јасно.

Бечка „Pol. Corr.“ објашњује то
овом потицом, коју је примила из
Биограда 3. о. м.: „Ристић је данас
изјавио краљу да он не може саста-
вити нови кабинет. Ристића је навела
на то изјава пуковника Мишковића,
коме бјеше Ристић понудио војени
портфељ. Крагујевачки дивизионар, од-
говорио је да би тада само ступио у
кабинет ако би му се у особним пи-
тањима пустиле слободне руке и ако
би му се на расположење ставио го-
дишњи ратни буџет од најмање 14
милиона форинти. Краљ је пристао на
те увјете, али г. Ристић не шћеде,
него изјави да у таквијем приликама не
предузима састав кабинета. Тада је
краљ опет к себи позвао Гарашанина.“

Тако од ријечи до ријечи гласи
телеграм бечке кабинетске „Pol. Corr.“

Има по новинама и другијех ви-
јести, који потврђују истинитост и
онако несумњива, у томе погледу, по-
менутог листа. Мијатовић, у своме раз-
говору са Србима у Букурешту, го-
ворећи о евентуалности доласка ради-
кала на владу, рекао је да краљ не
може допустити да радикали дођу ли на
владу, бирају војнога министра, јер
краљ хоће да војска остане под човје-
ком поузданим.

То све ми просто доносимо, без
икакве примједбе са наше стране, да
наши читаоци дознаду опште и већ о-
бјелодањено мишљење о потоњијем до-
гађајима у братској нам земљи. Либе-
рална странка, прије по што је њеном
вођи повјерен био састав новог каби-
нета, рекла је своју о положају у Ср-
бији. Та ријеч, сад након неуспјеха
Ристићеве намјере, има двоструку
вриједност, те ћемо њом и завршити.
Ево је. „Уставност“ у своме броју од
20 марта има чланак, из кога изводимо
неке тачке.

„По нашем мишљењу није Србији
задатак, да се управља и креће по
жељама и потребама туђим, но је њен
задатак, да она живи, да се креће и
управља по својим сопственим интере-
сима и потребама. Ко хоће да угађа
другоме, тај никада неће подмирити
своје сопствене потребе. Српски народ
жели да види Србију на њеној висини,
да она служи потребама и интересима
српскога народа. И Србија треба, она
мора тако радити, ако хоће да има
будућности. Налази ли неко у томе
штету за своје интересе, то се мора
слабо тицати Србије, па ако би тај
неко још и то хтио, да Србију у та-
коме положају сипријечи, онда је њен
задатак, да одважно стане на отпор
сваком таквом прохтеју. А да Србија
то може учинити у свакој прилици о
томе су и они увјерени, који не желе
да виде Србију на њеном правилном
путу. Они знају гдје су и каква су
средства за то, па зато и хитају, да
у сваком случају, како буде изгледа
за то, да је својим пријатељским са-
вјетима одвраћају од тога. Но нама се
чини, да су такви пријатељски савјети
врло скупо плаћени, па се на њих
сада не смије више нико обазирати,
но шта више мора их се сваки клонити.“

„Зар би се хтјело да Србија и
послије тако скупо плаћеног искуства
и даље занемари своје животне потре-
бе и интересе? Нама се чини да би
се то заиста хтјело, јер то најбоље
годи интересима које они замисљају
да имају у Србији. Али се сила која
лежи у фактичним околностима, и ко-
јој су скупо плаћена искуства дала
несавладљив помет, противи најодлуч-
није томе. Она тражи да Србија пође
сасвим противним путем, од онога на
којем би је неки жељели да виде. И
тој се сили не може одолети. А и не
треба да јој се стаје на пут, јер би
то био врло опасан посао. Његове зле
последнице могле би бити судбоносне
за Србију и српски народ. Данас у
Србији не може бити многога разми-
шљања, нити колебања, па при таком
стању ствари и познати пријатељски
савјети губе се као и слабачак гласак
у великом шуму. Ко има дакле воље
да напреже своје груди и своје грло
тај нека више колико га је воља у
вјетар, јер ако себи не пахуди, друге
вајде од тога за цијело неће имати.“

„По нашем мишљењу паметније
би се и са те стране учинило, кад би
се више обзирало на фактичне око-
лости у Србији, но на којешта друго,
што је немогуће. Тешко је истина
прежалити мора, онда је паметније
гледати свога посла по се напрезати
у отклањању онога што се отклонити
неда пити може.“

„Србија хоће да се опорави. Ср-
бија хоће да у сваком погледу напре-
дује, али не по туђем рецепту, но по
оним истим законима, који свакоме на-
роду и свакој држави условљавају на-
предак и развитак. А хоће ли то го-
дити некоме или не, то је са свијем
равнодушна ствар. Искуство је пока-
зало да је грдна погрешка слушати
туђе савјете, а не руководити се по
својим сопственим потребама и инте-
ресима. Да пада у такве погрешке, ми
држимо да неће више нити може има-
ти о Србији нико воље. А да се учине
за свагда такве погрешке немогућим,
то жели сваки Србин, јер у томе ле-
жи снага за опорављење, лежи јемство
за правилни развитак и напредак Ср-
бије, лежи моћ која ће Србију уздићи
на висину на којој она мора стојати
на балканском полуострву, и са које

она може извршити свој народни
историјски задатак.

„Нека је дакле знало, да сила
околности и добијено искуство траже
у Србији промјену правца и у спо-
љашњој и у унутрашњој политици,
промјену оближењу потребама и инте-
ресима Србије и српскога народа, и
сваки нека тражи у томе узроке ми-
нистарским кризама, а у ничем другом.
А нека је још и то знало, да је сила
околности јача од свега, па је проти-
вити се њој сасвим неразумна ствар.“

Кад је турска влада приопћила
кабинетима напрг турско-бугарскога
споразума, точка, која говори о име-
новању књаза Александра за генерал-
губернера Румелије, гласила је, да ће
то именовање бити на пет година, а
султан да придржава себи право име-
новати га за пет слиједећих година,
и то само ако књаз узбуде вјера сво-
ме суверену и радио буде корисно
по државу.

Приговори руске владе на ту
тачку бјеху мотивирани тиме: 1, што
се тачка односи на особу књажеву, а
не на његов карактер књажевски; 2,
што та тачка лишава осталу Јевропу
права надзора, које јој је право за-
јамчено берлинским уговором гледе
особе којој ће бити владавина Руме-
лије. Јевропа се није могла немарно
одрећи тога важнога права.

Руска се влада држала мишљења,
да је у интересу трајнога мира потре-
бито, да сједињење одговара захтјеви-
ма и потребама народа, а не славоу-
бју и вођа румелиотске револуције, —
вели „Journal de St. Pétersbourg“ по-
дслужбени лист руске владе. Нужно
је било да сједињење узима значај
стална принципа, а не особне и вре-
мените милости. Због тих разлога
руска је влада предложила нека се
установи, да књаз, који ће владати
Бугарском, буде у исто вријеме и
генерал-губернер Источне Румелије, а
да се не именује особа и не опреде-
љује рок. Но ако се султану чини
неопходно нуждан петогодишњи рок,
томе се руска влада неће противити,
под тим увјетом, да би привођење
великијех држава (на основу берлин-
скога конгреса) било обавезно, прили-
ком сваке обнове пуномоћја.

Кад се султан изјавио против
првога рускога предлога, а гледе дру-
гога рекао је да ће чекати на ми-
шљење књаза бугарскога, тада су на-
стале свакојаке запријете и почело се
тражити сталнији терен томе спора-
зуму. Тај бољи терен открио је исти
госп. Цанов, предложив нову редакцију,
по којој да буде књаз именован глав.
губернером, на осн. тач. 17. берлин-
ског уговора.

Ту редакцију примио је радо сул-
тан и сви кабинети, падајући се да ће
тако ријешење упливисати на опће
умирење Балкана.

Али књазу Александру свидјело
се да дезавуира свог властитог посла-
ника Цанова и да се одрекне компро-
миса, којем су се придружиле биле све
велике државе.

Настало је дакле било питање хо-
ће ли се дозволити да књаз Алексан-
дар самовласно ради против једноглас-
ним одредбама Јевропе.

Поменути „J. de St. Pétersbourg“
разлажући на дуго о тој ствари, за-
вршује: „Ето што остаје Јевропи да
општим сугласијем ријешти. И ова стра-
на тога питања имаде тијем већма о-

збиљно и важно значење, јер може у-
пливисати на Грке, који и онако ни-
јесу вољни да се предаду захтјевима
Јевропе, па би их попуштање велики-
јех држава посоколило. Буду ли они
свједоци тога призора да кнез бугар-
ски никакве пажње не обрће одлукама
Јевропе, и буду ли имали повода на-
дати се, да ће његово понашање иза-
звати новијех неприлика, неће ни они
зацијело попустити захтјевима јевроп-
ске дипломатије. А то гдје би — до-
вело.

Стање у Белгији знатно се по-
бољшало, а главна је у томе заслуга
војске, која је брзо и енергично по-
средовала. И ако је још по гдје-гдје
рад обустављен, ипак се револуцио-
нарни дух утишао, те су се већ у
многим мјестима капиталисте погодили
са радницима. Пошљедња депеша оту-
да јавља лакомици: мир је успостав-
љен. Жељети је да тај мир буде тра-
јан.

Из новина.

„Руски Куријер“ пише: Ауст.-мад. влада
поднијела је парламенту врло важни про-
јект закона за ландштурму, по коме долазе
под заставу сви мушкарци у царевини од 19
— 24 године, а у резерви и до 60 год. —
То нам показује да Аустро-Мађарска, не
гледајући на пријатељски савез међу
царевинама, боји се нечега и то у најбли-
жој будућности.

По свој прилици један од поглавити-
јих узрока, који задају толику брига ау-
стро-мађарској влади, биће одсуство ис-
креног и потпуно пријатељског одношаја
према Русији, као према најпоглавитијем
представнику цијелог Словенства. Раз-
умије се, да има са Русијом потпуно
пријатељске одношаје, треба јој
се држати искрене и сла-
венске политике, и то би за
аустро-мађарску владу морало бити обавез-
но, и она би то морала вршити свето и
постојано; али, очигледно је, кој смета
њешто, да она иде тијем правцем.

Нема сумње, та ће сметња бити у
њеном племенском склопу, јер већина, ако
не по количини, а оно по своме упливу на
државну политику, састоји се из њемачко-
мађарског елемента, који се вазда показу-
је као непријатељски према Словенству
уопште, а према Русији у појединости.
Такав је склоп у вишој и нижој админи-
страцији и, поглавато, у војсци. Познато
је, да у аустро-мађарској војсци, и ако је
у њој двије трећине Славена, часништво,
почевши од најмањих официрских чи-
нова па до вишијех, састоји се из сами-
јех њемаца. Војска је та уређена „на ње-
мачки начин“ и зна само „њемачку коман-
ду“. И ово нам треба знати, у случају
каквијех компликација, које би могле по-
нићи међу Русијом и аустро-мађарском.
Али осим више или мање натегнутијех, не
сасвим пријатељских и искренијех од-
ношаја аустро-мађарске владе према Ру-
сији, излази, да она у пошљедње доба не
стоји најбоље и са Њемачком, која је,
очигледно, нечим незадовољна од стране

аустро-мађарске. Па, да истину речемо,
тешко је и да се сложе ове двије цар-
евине: једна, чисто Германска, Њемачка,
а уз то протестанска, а друга славено-
клерикална, која има савршено противне
смјерове. Зато, један њемачки од уплива
лист, говорећи, како свака већ опажа, да
су одношаји Њемачке према Аустро-Ма-
ђарској прилично охлађени, примјећује,
да у надлежном сферама Њемачке не
вјерују потпуно у искреност аустро-ма-
ђарског пријатељства...

Ушљед тога у пошљедње вријеме у
страној журналистици гласа се, као да
Њемачка, видећи „неблагодарност“ Аустро-
Мађарске, тражи још тјешњи савез са
Русијом, на коју се, у случају потребе,
може сигурније ослонити, почем је прија-
тељство и вјерност Русије више пута
испитана и самијем традицијама доказана.
О овим гласовима спомиње и иста ау-
стро-мађарска штампа, у томе броју и
официозни орган „Пестер Лојд“. И ако он
побија ове гласове, али и само побијање
њихово, па још са онаком енергијом, с
кавом то он чини, већ показује, како су
гласови одбијени, и како је могуће, да се
они остваре. По овим гласовима Ње-
мачка, у савезу са Русијом, има намјеру
агресивним наступањем да се увећа тери-
торијална до јадранског мора, а Русија да
ће добити Цариград, и као да је овај
план већ подовано израђен на обалама Но-
ве, и да ће тај план, по свој прилици, ва-
трено пригрлити и Италија...

У колико су истинити ови гласови, на-
ма није познато; али у сваком случају ово
ништа није немогуће. Почем је више пута
скомпрометирано пријатељство Аустро-
Мађарске са Русијом и почем је очиглед-
но ослабило пријатељство међу Аустро-
Мађарском и Њемачком, по себи се разу-
мије, да такви неморални и нежељени од-
ношаји међу ове три пријатељске државе
не може без уштрба за све три царевине
и њихове многомилионе народе и даље тра-
јати без краја и, разумије се, раније или
доцније мора се разријешити на овај или
онај начин. Ми би свакако жељели, да ови
натегнути одношаји што прије престану.
Ако заиста, не гледајући на искрене жеље
Русије и Њемачке да се ријеша источно
питање, оне не могу учинити то само за
то, што томе смета Аустро-Мађарска, то
двје прве, најмоћније државе, у савезу
могле би ријешити то питање у заједнич-
ком интересу германског и славенског пле-
мена. Зато би им захвалило цијело савре-
мено човјечанство и будући нараштаји.

Да ће се ова неспоразумјења скорим
овако или онако свршити још и то јамчи,
што је Император Франц Јосиф најозбиљ-
није молио пресједника рајхстага, Дра
Смолаку, да парламенат убрза претресање
законопроекта у ландштурму, јер као да
Аустро-Мађарска иде на суерет догађаја-
ма од велике важности.

Такови су фактови и таково је њи-
во тумачење!

О смрти далматинског намјесника

доноси задарски „Српски Лист“ ово:

Јутрос у 10 сати иза тешке болести
преминуо је намјесник Корнато. У Задру
жали се опћенито његова смрт. Сви су ду-
хави поздрављали.

Корнато је за кратко управљао Дал-
мацијом, те није ни могао створити дјела,
која би његово намјесниковање одликовала.

да ће им он (Миљан) судити. У исто ври-
јеме владика побратими Миљана са сво-
јим најмлађином Данилом. Миљан дође
у Васојевиће, а владика умрије.

Кад књ. Данило дође на владу, поче гово-
рити Миљану да се сумња да ће ишта моћи
учинити противу Турака, но га свјетоваше,
да чека добру прилику; али Миљан не
хтједе чекати, него говораше да ће ради-
ти онако као што се је зарекао Владици.
Прича се овај занимљиви анекдот. Књаз
га свјетоваше да се претрпи до зноде, а
Миљан једну те једну. Књаз најзад рас-
рђен повика: „Ја ћу предати тебе и тво-
је племе ђаволу!“ Миљан са свим мир-
но одговори: „А ја ћу предати мене и
моје племе теби Господару!“ —
Књаз дирнут тим ријечима загрли и пољу-
би Миљана.

И ако се Књаз Данило иједио на ту
упорност, ипак је Миљана помагао војском и
дебаном, кад год би овај кавгу с Турцима
завргао. Прва Миљан (у вријеме Књаза
Данила) узео неколико Ђеворечана, међу
којима главније: Муха Бајова и Николу
Бошкова и пође са њима у нахију с ону
страну Кома у Краље, код Бола
Лекана и војводе Сима Лакићева и
добави ту све главаре од нахије, те ту при-
стаје на предлог Миљанов да се одметну
Васојевићи од Турака и да се потпуно пода-
нију Књазу Данилу. За то Турци дознаше и
удариху са једном војском на Полимље, а
с другом на Полицу. Миљан раздвоји Ва-
сојевиће на двоје, пак посла на Полицу са
једнијем дијелом војске Бошка Пантовића,
Дмитра Вуковића, Радисава Дедовића и
Радуца Јоксимовића, а он пође са једном

Али, како се говорило, он је био започео
испитивати све струге управе и хтио се
о свему извјестити, по чему се могло за-
кључити, да је он свој положај озбиљно
сматрао. За свој програм узео је био пра-
вицу, и правцу је сваком обећавао, без
обзира на политичне боје, а политичне
борбе остављајући странкама нека их во-
де у оквиру законости, те се могло држа-
ти, да ће ријеч одржати, да му сабља неће
сметати, да по војничку неће грађанске по-
слове ријешавати. Задар га и зато опла-
кује, јер је богат старијем искуством.

Русија у пошљедње вријеме пре-
узела је многе мјере у балтичници зем-
љама, дм им даде руски значај и да се
руски језик прошири. Како „Новое
время“ нише, у овим земљама прет-
вориће се окружне њемачке школе у
школе грађанске и наставни језик би-
ће руски.

Њемачки сабор опет је за двије
године потврдио закон против соција-
листа са врло малом већином. Бисмарк
је принуђен био бранити овај закон, те
је доказивао опасност од социјализма
и између осталог рекао, да социјали-
стичну буну у Белгији предводе ње-
мачки социјалисте. — У пруском са-
бору дошао је на ред закон против
Пољака. У првој рједници од четвртка
примљен је први параграф, који влади
даје 100 милиона за куповање пољ-
скијех добара. Црвени закон, који се
сад претреса у одбору господске ко-
море, заео је, по што папа није за-
довољан са свим прописима истог.
Воде се преговори ради споразума.

— Из Гледетонина министарства
одступили су министри Чамберлен и
Тревељен, који су противни Гледето-
новијем предлозима за Ирску, и зами-
јенили су их други. Из Лондона јав-
љају, да се међу заступницима опажа
све то већа противност овим пред-
лозима.

— У Белгији трајао је прошлијех
дана раднички устанак. На више мјеста
крв се пролила. Било је мртвијех и
рањенијех међу радницима и међу вој-
ницима. Неколико радничкијех чета
хтјело је продријети у Француску-
али су биле узбијене. Буна је послед-
њијех дана малаксала. Многи радници
опет су се вратили на посао. Али још
је положај врло озбољан.

— У Милану такођер некидан се
подигла буна. Опћина ударила је била
намет на увоз хљеба, што је раднике
раздражило. Једна чета радника по-
разбијала је фењере и прозоре на ду-
ћанима у галерији Виктор Емануило.
На великој пијаци морала је коњица

половином на Полимље. На Полицу Турци
бјежу разбијени до ноге, а на Полимје Тур-
ци ударише с већом силом и заузеле за-
раније добре позиције те га Васојевићи
немогуће одбранити него га Турци снамише.
То је било године 1854-те.

Послије ове битке Турци дигоме руке
с Васојевића, а Миљан узео управу над
њима. На три-четири године после тога
Турци ударише на Матешеву (код Таре)
и посјекоме Јована Лашића са синовцем
и узеше 300 оваца. Када за то дознаде
Миљан диже војеку и удари на Речиче и по-
сјече 40 Турака и узео 5000 оваца. Послије
тога на 6 мјесеца Турци уврбаше брата Ми-
љанова Бока (као шао је горе речено)
у планини Кома и посјекоме га и однесе-
ше му главу, у исто вријеме Миљана је
Књаз Данило поставио војводом. Миљан
да освети свога брата скупи све Васоје-
виће и Братоножиће, а Новица Церовић,
Дробњаке, Ровчане и Морачане, на заје-
днички ударише на Колашин (1860 године),
те га претворилише у пепео и посје-
коме небројено Турака и све заплјенише.
Ова је битка била без знања Књаза Дани-
ла, те кад за то Турски протестира, Књаз до-
бави Миљана и Новицу те их покара и
стави у тамницу за два мјесеца. Кад
изађе Миљан из тамнице, Турци ударише
на Васојевиће са двије стране: једна војска
на Полимје а друга на Полицу. Миљан до-
чека са војском Турке на Полимљу, и раз-
би их, па их ћера до Плавна и Гусиња.
па се сјутра дан окрену пут Цолице, те и
онај дио турске војске готово уништи
(тун је и један папа погинуо) а остатак
ућера у Биор. После овога Књ. Данило

разгонити раднике и неколико је ко-
њаника рањено. Опћина је принуђена
била опозвати авоју одлуку.

— Из Лондона јављају, да ће у
доњој кући већина заступника бити
противна Гледетонивијем предлозима
за Ирску и усљед тога да ће Гледетон
дати оставку и повући се у приватни
живот. Лондонски начелник сазвао је
збор, који се изјавио против Гледето-
новијех реформа.

— Из Поле отишло је шет тор-
пединајера к аустријскијем бродовима,
који демонстрирају против Грчке. Беч-
ки владини органи изјављују, да је
ово ојачање флоте нужно ради успјеха
демонстрације и да талијанска влада
текођер мисли нове бродове слати. —
Руски бродови одвојил су се, те се
казивало, да Русија неће више учес-
товати у демонстрацији. Ову вијест
сада поричу из Лондона.

Лондонски „Тајмс“, јавио је, да
посао енглеско-руске комисије о уре-
ђењу границе у Афганистану запиње.
Владини листови поричу ову вијест.
Комисији дозвољено је, да стма без
питања мале неприлике рјешава.

Из Париза јавља се: изјава минис-
тра Фресинеа гласи: да се положај на
истоку није побољшао. „Journal des
Debats“ додаје, да је положај врло
критичан, јер држање Русије храбри
Грчку на рат. По овом листу Русија
би већ била заратила, да Њемачкој и
Аустрији није обећала бранити мир.

ИЗ СУДА.

ИЗ КАНЦЕЛАРИЈЕ ВЕЛИКОГ СУДА.

Цетиње, 27 априла 1886.

ЛМ 753.

Обзнањује се да је под руком
суда неки варалица Груица Никчевић
из Пјешиваца, који се под разним
именима скитао и исказивао по многим
јевропским варошима и тијем извара-
вао новаца и других злоупотреба чи-
пно. Стога се умољавају они који су
били жртва његовијех пријевара да
се обрате Великом Суду с тужбама,
излажући какву је коме пријевару
учинио.

погибе, а Турци ударише с једном војском
на Црну Гору (1862 г), а с другом војском
притискоме доње Васојевиће и начинише
тврђаву у Беране. Тада Господар позва
војводу Миљана те дође с војском, а само
неки дво остави да чувају нахију на ову
страну Кома.

Када се Црна Гора помири с Тур-
ском, оно што је Миљан освојио пријед
тога остаде за Црну Гору. Напоследку
1878 г. када Турци ударише на Букову
пољану, војвода их Миљан дочека са сво-
јим сином Тодором и ћерајући их до Ко-
лашина, поби их више од 1000. Кад Тур-
ци виђеше да немогу преко Букове поља-
не ићи к Подгорици, пођоше на Морачу,
да похарају манастир и да од туца прођу
пут Подгорице, но их војвода Миљан
претече опет са својим сином Тодором, те
им недаде доћи до манастира, него их
разби и посјече преко 600 глава а оста-
так ућера у Колашин, тако да Турци ви-
ше не креташе из њега.

Миљан се оженио са Станом Драго-
вића из Васојевића, села Ђурића, са
којом је имао два сина: Гавра и
Тодора, и три ћери: Ђепосаву, Је-
лену и Перунику, које су све три жи-
ве. Први син још као дијете пође на
школе, те сврши правничке науке, а други
Тодор подрастао је уз оца, чије врлине
бјеше напљедио. Зли удес не даде да
Тодор поживи, но га смрт покоси у ци-
јету младости, у 33 години живота, три
недјеље прије смрти очино.

Бог да прости Миљана и Тодора
Вуковића. Свјетао им спомен у народу!
Б. Г.

ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

ВОЈВОДА МИЉАН ВУКОВИЋ. *)

Војвода Миљан родио се у Лијевој
Ријеци 1822 године. Оцу му бјеше име
Вуко, с тога се и прозва Вуковић, а по
бравству зваше се Раковић. Мати му, Бу-
лотовића одива из Роваца, зваше се Јокна.
Миљан је имао још три брата: Бока,
Милована и Митра и двије сестре: Не-
ну и Зеку. Најстарији брат Милован
умрије, а Бока посјекоме Колашинци у
Кома. Миљану је било 17 година кад му
племе даде барјак Карађорђево. (Карађор-
ђе је пиљао барјаке по српским земљама,
на који би га узео то је значило да се
је он ријешити на устанак противу Ту-
рака а у помоћ Карађорђу; такав је бар-
јак узео род Миљанов.) Млади је барјак-
тар чешиће ходио у Ђурђеве Ступове те
договарао са архимандритом Мојсејем о
начину ослобођења Васојевића. Јукован
том мисли Миљан је дошао владци Раду
1841-ве, који му потврди барјак. Кад
се вину од владике, рече Васојевићима
да ће рјетовати с Турцима и пође с четом те п сјече Паша Шејовића
у Мокрој Планини на једној води, која се
од тада прозва „Шејовића вода“ и „мра-
мор Шејовића“. Миљану, за то јунаштво
Владика даде златну медаљу Обилића и
даде му капетанство, а барјак преручи
његову брату Митру 1849 г. Тада се Ми-
љан зарече Владици да његови Васојевићи
неће више плаћати дајнице Турцима, него

*) Ове сам податке добио нешто по кава-
вању метог покојника, а нешто по причању друге-
јех.

Јуче примисмо овај позив, кога у цијелости доносимо, препоручујући топло нашим земљацима да се по могућности одазвју те прилажу за споменик великом Србину.

НАРОДЕ СРПСКИ!

Умукла су звона. Склопио се гроб. У средини твојој нема више личног ти старине, увјенчаног pjesника и књижевника твог, д-ра Јована Суботића... Чују се уздаси. Чује се pjesма тугованка у народу нам. Народ посвуда чини му души спомене. Још једнако откуцавају тужна звона са светих храмова наших, тај одјек срца народног.

Народ га је прославио. Народ га је у срцу свеме записао. Ето Суботићу споменика вјечитог!

Па ипак — земунска српска црквена општина мисли, да народ наш не ће, не смије при томе остати. Општина ова тако себи замишља, па ту своју замисао ево хоће и народу да прикаже.

У данашњем вијеку гола материјализма, када овај пријети да свуда овлада, општина ова сматра: о је баш нужно, да се даде и видљива знака о томе, како се високо цијени и уздиже: знање, умна и морална тековина.

Гроб Суботићев за сад објележава цигло црни крст дрвени.

Па мислиш ли, народе српски, пустити, да већ данас сјутра и тај крстић зуб времена упишти; па да већ синови наши д-ру Јовану Суботићу ни гроба нећају?

Не — никако!

У сједници својој од 23 јануара о. г. изабрала је српска црквена општина земунска одбор овај, коме је ставила у дужност: да у име њено изда овај позив на народ наш, те да отпочне скупљањем прилога за што достојнији споменик заслужном мужу српском, д-ру Јовану Суботићу. Гледе мјеста и каквоће споменика, да се ријешни послије, када се види успјех.

Запитаће можда когод: а са чега општина земунска сматра себе позваном, да она гледе споменика Суботићевог иницијативу у своје руке узме? Ево са чега, ево зашто.

Покојни д-р Јован Суботић био је до краја свога љезин суграђанин; он јој је до смрти своје председавао; с њиме се она кроз двадесет година на нашим народно-црквеним саборима као са послаником својим поносила; најзад, велики покојник у Земуну вјечни санак борави, па ће му онда ту и први споменик битисати до пошљетка.

Међу тим општина ова очекује, шта више, моли наша вриједна књижевничка друштва, да јој у подухвату том савјетом на руди буду. Сви знамо све. Сви можемо све. Општина ова узима дакле радо на плећа своја ту, и тужну и мучну, извршилачку дужност; прво, да се колико може одужи покојнику; друго, и да освјетла образ свој пред свијетом, који би с правом најприје њојзи замјерити могао.

Али она не може сама; не може; — а и не мисли да се сама одужије, јер је рада, а и треба да оваки чин пијетета узме на се вид општенородни. Та Суботић је син народа српског. У прима његовим куцало је племенито срце једино за народ свој, који је он тако жарко љубио. Пјесма: „Ја сам Србин српски син —“ првенче је његово.

Земунска српска црквена општина унапријед је дакле убјеђена, да ће за ту намјеру своју наћи свуда и код сваког искреног родољуба само одобравања, живе и усталачке потпоре; те охрабрена тиме, ево пристожно позива све друге своје, па учена, књижевна и пјевачка друштва наша, заведе разне и сваког појединог честитог члана народа нашег: да по могућству похите одбору овом са прилозима својим у новцу, а за споменик покојном увјенчаном pjesнику и књижевнику нашем, д-ру Јовану Суботићу.

Примједба. Прилоге ваља упућивати на благајника одбора овог, на: Госп. Ђорђа Ст. Петровића-Рапавца у Земуну, који ће одма сваком пошљачу признаницом одговорити; о чему ће послје и јавна рачуна бити.

Сувишно би било, да смо овдје ма у кратким цртама насликали и заслуге Суботићеве, како оне на књижевном, тако и оне на политичном пољу. Зар то није сада посве изlišно? Сваком је Србину знано, кога је српски народ у д-ру Јовану Суботићу изгубио. Сваки ће Србин хтјети да му подигнемо видљив споменик, који ће бити доказ, да народ високо цијени и уздиже врлину, знање и уопште сваку умну и моралну тековину својих синова трудољубива.

И тако, узимајући потписани одбор ту велику част, да у име земунске српске цркв. општине апелује на тебе, народе српски, моли сваког поштованог сународника свога, да нам свима при дјелу овом општа девиза буде: Дижимо споменик д-ру Јовану Суботићу и изван срца народног, јер баш то иште прави интерес нашег маленог народа!

Земун, 15. марта 1886.

У име српске православне црквене општине земунске одбор за споменик д-ру Јовану Суботићу: Председник: Игња В. Василијевић. Секретар: Александар Кузмановић. Чланови одбора: Стеван П. Марковић, Панта Барјактаровић, Д-р Т. Недељковић, Ђорђе Ст. Петровић, благајник.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ.

ЦЕТИЊЕ, 29 Марта.

— Његово Височанство Књаз долази је у уторних, 25 о. м. с Ријеке на Цетиње. Пошто се мало одморио у двору, отишао је у кућу Војводе И. Платенца да посети бога, сад већ на жалост покојног примичког командира Петра Станковића. Отолен Њ. В. Господар благоизволио је посетити болницу „Данило I“, гдје је сваког болесника милостиво тјешито и разговарао, наредивши да се тежијем болницима донесу понуде из дворске кухине и подрума. Артиљерског официра Зека Врбицу, који одавно болује, Господар је обеселио казавши му да му је земље поклонно и даровавши му 100 фор. — Вративши се из болнице Њ. В. прегледа „Зетски Дом“, новоуређену башту отомаског посланства и женски институт. Истога дана, пред вече, Његово Височанство, поврати се на Ријеку.

— Њих. Свјетлости Књаз Петар и Књагиња Зорка Карађорђевић доселише се у прошли петак, 28 о.

Вјерна Драга.

На обали синег мора
Милка тужна сједијаше
И млађано лице своје
Са сузама обливаше.

Гледећ' гдје јој љезин драги
Вјечни санак ту борави,
Па му поздрав сиротица
По ваљима морским справи.

Чекала је, тужна, дуго
Крај обале синег' мора,
Дако би јој донијели
Ваљ, каквог' одговора.

Али ваљ, као ваљ
Гурајућ' се јуре крају,
А за драгог Милкинога
К'о да неће ни да знају.

Гледи тужна десно, л'јево
По обали синег' мора,
Запитива често ваљ
Ал' не чује одговора.

м. са Ријеке, гдје су зиму провели, овдје на Цетиње.

(† Командир Петар Станковић). Зла морија навратила се овог прољећа, те нам у кратком року понесе и трећег војничког главара. Не бјеше се навршила ни четрдесница по смрти васојевићког бригадијера Тодора Вуковића, кад смрт невидовно уграби оца му, непрежаљеног Војводу Милана, а сад опет увршћујемо у читуљу примичког командира Петра Станковића, који премину овдје на Цетињу у четвртак, 27 о. м. Сва тројица умријеше од једнаке болести, од запаљења плућа.

Покојник бјеше у потоњем рату под-командир. Пошто тадашњи командир Сердар Раде Пламенац би именован чланом Великог Суда, пок. Петар га замијени у томе чину.

Отрагу мјесец дана разбоје се на-прасно дома у Сотониће. Доктор похита к њему и констатира запаљење плућа. Тако је боловао десетак дана, па се нешто предужи и дође на Цетиње да се опоравља. Али је већ било доцна. Болест бјеше преузела мах, те јој подлеже у четвртак у 6 ура у јутро.

Сјутра дан, у петак, понешен је покојник одавле на Ријеку, а отуда

Час устане, час се спусти,
А час тужна сузе лије,
Час с ваљима говор води
А час прси своје бије.

Мучећи се Милка тако
Крај обале заспа млада,
У сну драгог угледала
Гдје у мукам' грозним страћа.

Малаксалим гласом кличе:
„Милко, Милко, избави ме,
У овоме часу сада
Посвједочи љубиш ли ме!“

Из санка се млада прену
Бјеше као изван себе,
Па повика: „небој с' драги
Ево Милка иде к тебе!...“

Тако и љу морски ваљ
У њедрама својим приме,
Љубав, вјерност, спрам драгога
Посвједочи Милка тиме.

Љ. Петровић.

лаћом до Вира. Све војничке и грађанске власти, и мноштво варошана испратише тијело покојника до Црне Грете, гдје је варошка чета одала војничку почаст покојнику. Бог да га прости и свјетло му спомен међу живом браћом!

— Господин Нико Матановић, управитељ министарства финансије, вратио се ове недјеље са свога пута из иностранства.

— Министарство Просвјете, у спору са надлежном црквеном влашћу, издало је наредбу, да се од сада по свијема школама црногорским има прослављати најсвечаније Лазарева субота по подне, као дан уочи Цвијети, када наша света православна црква слави општи ускрс природе. У тај дан по подне дјеча имају бити слободна од школе и ваља у најсвечанијем одијелу да се окупе са својим наставницима код цркве, одакле ће са мјесним свештенством а уз учешће својих родитеља и осталога побожног свијета поћи по „врблицу“ и појући „Општеј Вокресеније“ врати се натраг у цркву са врбицом и цвијећем. Ова свечаност, једна од највећинијих и најзначајнијих, а одомаћена свугдје у православном српском и руском свијету, ваља да се пригрли и код нас и одомаћи у свијем крајевима наше отаџбине, јер служи јако на морално и религиозно сазидање омладине и на благопожење срца и душе њене.

(Из болнице). У четвртак умрје је у нашој државној болници човјек неизвјесног стања и имена. Истурен у Бару Лојдом, који је долазио из Краја, наше су га власти спровеле на носилама до Вира, одотле парабродом до Ријеке, а с Ријеке на каруцама до Цетиња. Жалосно је изгледао: Запуштена прљава дуга коса и брада, неострижени нокти, отеке ноге, дијареја при том у безвјесном, титозном стању. Муке је стало докле је обријан и опран. Кроз бунило говорио је да му је име Миливој, да је родом из Таре, из Скадра, из Пиве и т. д. Година је близу 30, узроста средњег, плав, без особитих знакова на тијелу. Лежао је у болници 6 дана и по учињеној секцији нађено је, да је умрје од опште милиарне туберкулозе.

(† Марко Страхина) Црногорац из села Подгора, још у млађим годинама својим отишао је био у Цариград гдје је добио службу у консулату руском, у ком је служио пуних 60 година, гдје је послје неколико година његове вјерне и поштене службе добио и пензију од владе руске.

Вриједни овај старац чинио је много добра браћи својој Црногорцима у Цариграду, који су долазили и одлазили.

Марко Страхина послје вјерне и поштене шездесетогодишње службе своје при консулату руском у Цариграду, повукла га је жеља видјети још једном прије своје смрти милу и драгу своју домовину, јуначку Црну Гору а у исто вријеме и умријети у њеним крчевима, крене се из Цариграда и дође у своју драгу отаџбину здраво и весело, али нешто старост а нешто слабост, оборе старога Марка; те је послје кратког боловања у истом

свом родном мјесту Подгору испустио душу 15 о. м. у 98 години свога живота.

Бог да га прости и лака му црна земља била!

(Ископавање на развалинама Иван-бегова манастира.) Има неколико дана да се је почео радити лијен пут за шетњу, који ће одити крајем авлије Дворца Господарева, на крајем дворске башче и низ доње поље цетињско. За насуту овај пут почело је више радника одкопавати велику гомилу од развалина лагуманог 1690 те године Иван-беговог манастира. С једне стране раскопавање је почело већ у велико, те се је и отворио, под земљом, велики дувар, који је морао бити или од авлије манастирске, или од које куће. Тек види се да је ово најкрајњи зид и да изван њега није било грађевине. Кад се дигне вас насип онда ће се открити сви основни дуварови (зидови) цијелог манастира, те ће се онда моћи вијети план ове грађевине.

До сада у раскопавању није нађено ништа особитог. У једном камену станцу који је раскопан да се минама сломи, нађен је изрезан у камену гроб, врло лијепо около и по врху ограђен. У њему су нађене кости само једног чељадета, те се мисли да је овђе било упокојено какво више свештено или грађанско лице. Гроб је изван бивше оград манастирске, али одма близу. Кости су скупљене, па се чувају у манастиру митрополији.

Нађено је неких гвоздених стварица и два новца, али то није велеважно. Свакако наређено је од власти да се све што се нађе добро чува.

Мислим, да што се год раскопавање буде више примичало средини манастира да ће се то више ствари налазити.

Има причање народно да се у манастиру налази нека бистерија у коју су калуђери, пријед но су измакли из манастира, закопали звона манастирска и доста манастирског блага.

О свему што се нађе при овом раскопавању биће у своје вријеме ријеч.

М. Д.

КЊИЖЕВНОСТ.

Српски цар Стеван Душан и Балканско полуострво у XIV. веку од Емила де Борхграв, члана кр. белгијске академије, са француског превео Д. Јеврић, у Митровици штампарија Ђермекова и Матића 1886.

Ово је наслов књижице, у којој нам г. де Борхграв пружа слику златне ере наше прошлости тако вјерно и живо преставању, да нам је управо добро дошла.

Коликог је овјем дјелом послужило науци, расвјетљујући лучом истине велику нашу прошлост, учећи жељне историјске истине, што је био српски народ прије турске поплаве у Јевропи, какву ли је улогу играо на Балкану за вријеме свог слободног државног живота, белгијски академик пружа чврст наслон у данашњем јавном мњењу у јевропском нашем народнијем аспи-

рацијама и захтјевима, тумачи их и оправдава.

Причаје да је Босна „по превасходству“ српска земља, као што признаје Србима право на далматинској обали Јадранског мора, над којом је била необизрући се на то република млетачка утврдила своју сизеренску власт, и ми потпуно разумијемо из јасно нацртаних односа између Душана и републике млетачке, зашто се овај ситни цар, који је био одлучно да уједини под својом круном „све српске земље“, уздржавао од сваке навале на далматинско приморје. Душана су све спољашње околности упућивале на добро односе са републиком, и он се постојано старао, да те односе уздржи. У тој тежињи он је подржавао власт млетачку над Далмацијом супрот освајачких тежња Лајона Великога, краља угарскога, најопаснијег сусједа с некада.

Такође су опширно и јасно изложени односи Душана са Византијом, с којом је двадесет година водио рат „непоколебљивом жестином и дошљедношћу, и таким успјехом, да је гордо константиново царство скупило на што мање земљиште“.

И када му „ствари окренуше онако како је он желио“, понудивши му сама млетачка република савез (ligam et confederationem), када јој пријеваше опасност од угарског краља, који јој је хтио да отме Далмацију, којом приликом Душан уступи Млечима Скради и Вис, потпуно обезбјеђен са сјевера, подиже војску да коначно освоји грчку царевину са Цариградом, али га на путу томе сријета смрт завидна.

„Да је Душан дужије поживио, нико не би могао претсказати, докле би његова моћ дошла; а да је постао господар над ослабљеном и раскомаданом државом Кантацикузена и Палеолога, он би се побједоносно одурио упадајућој сили Турака.“

Тако белгијски научњак оцјењује Душана Силнога.

Књижица је лакијем стилем написана, те ће се наслојом и књижицу читати, и за то је препоручујемо коришћењем читаоцима, који је могу добити за 30 новчића код свијех напних књижара, а и код г. Петра Рамадановића у Котору.

Овијех дана из Петрограда добили смо књигу спомену о покојном Стефану Тедоровићу Пањутину у статусе секретару и тајном савјетнику, којег је име заслугама у свој Русији познато, и који је по својој жељи, да браћи јужним Словенима поможе, дошао на Цетиње 9 маја 1886 године као управитељ руског „Првеног Крета“ у Црној Гори да притене у помоћ за страдајуће болесне и рањене војнике за турско-пригорског рата за ослобођење. — Ми смо исуз књижицу са благодарношћу примили, видећи да је и Његово Височанство наш примилостив Господар Књаз Никола I. благодарио истоме нашем благодјетелу г. Пањутину, на његову усрдну радњу и помоћ коју је свагда пригорским рањеницима указивао, којег је име у сва будућа времена у живом спомену код нашег народа остало, те му и ми са наше стране спомена рад, за његове неоцијењене трудове и усрдну љубав рећи морамо: Бог ти покој дао, наш усрдни и незаборавни руски брате г. Пањутине.

Пр. Ф. Р.

КЊИЖЕВНЕ НОВСТИ.

— Накладом књижаре браће Јовановића у Панчеву ових дана друго прерађено издање „Кратког ичеларства за почетнике“, што је написао М. Д. Дејановић, народни учитељ из Мола. У књизи тој има 8 слика у тексту а цијена јој је 60 новч.

— За IV. разред народних школа удеио је и допунио према градиву читавом Симеун Коњевић „Најодабраније слике из повесвице отаџбине и свјетске“ а издала су их браћа Јовановића у Панчеву. Из отаџбине су историје узети краљеви: Колман, Вела IV. Лауш I. и Матијан Корвин, даље још и Сибијанин Јанко и Марија Терезија а из свјетске је изнесено лијених црта о Сакрату, Фабрицију, о Рудолфу Хапсбуршком, о Колумбу, о Француском Хенрику IV, о шведском Густаву III. и најпослије о Франклину. Књизи је цијена 15 новч.

— Изашла је 125. свеска Народне библиотеке браће Јовановића. У њој је настављен „Живот Герасима Зелића, архимандрита.“

— Књижара браће М. Поповића издала је прије неколико дана и опет једну преведену причу Жила Верна. Наслов јој је „Делфин, најбржи брод на свијету“, а цијена 35 новчића. Преводилац овога пута није потписао.

— Браћа Јовановићи издала су ову школску књигу: „Познавање облика и речица у српском језику“. За народне школе написао Симеун Коњев.

Уредник и издавалац Божко Позаковић

вић. I дио. За трећи разред срп. народних школа књига се та продаје по 15 новч.

— Главни одбор учит. удружења у Биограду позивају на претплату на лист: „Учитељ“, који је због ратних прилика био обустављен а сад је рад да наново отпочне свој посао. Први ће број изаћи најдаље до 1. Априла ове године. Цијена је листу на годину 10 дин., до краја ове год 7-50 дин. Претплата се шаље: уредништву „Учитеља“, Биоград, Басина улица број 4.

— Задареки „Српски лист“ позивају на претплату на Песме Јосипа Берсе, који је и читаоцима нашег листа још од лани познат. У књизи ће бити сами оригинални састави а биће раздијељена овако: I. Прве сузе и први осмјеси. II. Pantheon. III. Сонета. IV. Романце и баладе. V. Морске елџије. VI. Разне пјесме. Цијена ће бити 1 фор. а. вр. а ко скупи десет претплатника, добиће је један примјерак бесплатно. — Најтоплије препоручујемо пријатељима лијене књиге ту збирку пјесама честитог младог пјесника и другог нам сарадника, од којег ћемо у једном од идучих бројева допјети бајату једну и одломак из лијених његових „Морских елџија“.

— У Прагу код Шимацка изашао је прије неки дан роман од Јираска под особеним насловом „Psohlavec“ (Псеће главе). Псећу су главу на грбу имали Ходи, некадашњи стражари Шумаверки. Родан тај дивно црта посљедњи бојак, што је био тај народ за обновљење својих привилегија и што се свршило погубљењем сељака Козине год. 1695. Критика вели, да ће тај роман за цијело наћи много и захвалних читалаца.

— „Das Magazin für die Literatur-des In und Auslandes“ доноси у свом 12. броју занимљив чланак Осејачина Фердинанда Милера. Чланку је наслов: Die fünfzigjährige Wfdergeburt der kroatischen Litteratur. Писац употребљава прилику даљске педесетгодишнице препорођаја хрватске књижевности, да расвјетли књижевну радњу хрватског народа за то вријеме. Но преглед не додире и прве дане хрватског књижи, дубровачку еру на даље до струје Илиретва а затим говори о најславнијим радницима на савском пољу заминутих педесет година; у кратко обилежава чак и рад млађег прираштаја.

ПРИЛОЗИ ЗА ЗИДАЊЕ „ЗЕТСКОГ ДОМА“.

Језера:

(Варси Жабљак.)

Кан. Живко Шибалија 5 ф., подком. Ђока Шаулић 5 ф., Ж. Таушан 5 ф., Н. Адијковић 6 ф., Спасо Дебелевић 3 ф., Тодор Видовић 4 ф., Томо Томић 3 ф., Видак Дурковић 3 ф., Лука Јанковић 1 50 новч., Јован Болдара 1 ф., Јово Лаковић 1 ф., Стеван Суботић 3 ф., К. Шаулић 1 ф., Филип Новосел 1 ф., Марко Тањевић 3 ф., Милутић Дурковић 5 ф.,

(Село Жабљак.)

Офис. Секуле Караџић 4 ф., Лука Караџић 1 ф., Пајо Караџић 2 ф., Пурен Караџић 1 ф., Благоје Караџић 1 ф., С. Караџић 1 ф., Ј. Караџић 1 ф., Радован Нешиковић 1 ф., Сава Ковачевић 1 ф., П. Ђерковић 1 ф., Симеун Маџан 1 ф., Ђ. Барковић 1 ф., С. Шибалић 1 ф., Милован Новосел 1 ф., Ристо Пјешивац 1 ф., Р. Караџић 1 ф., К. Шамшал 1 ф., Ј. Новосел 1 ф., М. Воиновић 1 ф., В. Поповић 1 ф., Г. Пиновић 1 ф.

(Село Шумањовац.)

Миро Остоић 1 ф., Д. Даниловић 1 ф., С. Даниловић 1 ф., А. Дурковић 1 ф. (Село међу Међужваље и Нинковић.)

Офис. Јован Боровић 3 ф., Миласав Вуичић 2 ф., М. Вуичић 1 ф., Ј. Вуичић 1 ф., Н. Баџар 1 ф., М. Вуичић 1 ф., Лаза Стевовић 1 ф., П. Дајовић 1 ф., Милован Каљевић 2 ф., М. Божовић 1 ф., Ђорђевић Божовић 1 ф., Ј. Стевовић 1 ф., Сава Лаушевић 1 ф., Г. Тетковић 1 ф., Радован Тетковић 1 ф., Стјепан Бошњак 1 ф., Сика Милићевић 1 ф., Бего Каљевић 1 ф., М. Божовић 1 ф., Мићо Милићевић 1 ф.

(Село Тенца.)

Видак Баџар 1 ф., Ј. Лаушевић 1 ф., Раде Обрадовић 1 ф., Анто Обрадовић 2 ф., Гаран Петковић 1 ф., Ш. Обрадовић 1 ф., Миланко Поповић 1 ф., Ж. Обрадовић 1 ф., Милић Поповић 34 новч., М. Јововић 34 новч., Ј. Обрадовић 34 новч., Р. Потурак 34 новч., П. Обрадовић 68 новч., Максим Баџар 34 новч., А. Обрадовић 34 новч., Мијајло Годубовић 1 ф.

Свега ф. 116 н. 22

Потоња сума ф. 13903 07 н.

Свега до сад ф. 14019 29 н.

Цетиње, 25 марта 1886.

Средишњи Цетињски одбор за скупљање прилога:

М. Пламенац, Јово Ђенава, Вуко Вулеткић.

ЈАВНА ЗАХВАЛНОСТ.

Пригодом преране смрти нашег незаборавног сина:

АЛЕКСАНДРА.

преминулог у најлепшем цвијету свог млађаног живота, посљеним крвоток болова, дана 28 марта, ојађени родитељи изјављују овим својувјек благодарност, славном општеству мјесном, пречасном свештенству, поштованој господи чиновницима и војничким часницима, школи и осталим пријатељима и знацима; поглавито г. војничком лџику Карлу Бауману ради његовог неуморног настојања и пожртвовања око нашег непрежаљеног сина изјављујемо топлу благодарност. Свијем, још једном што при спроводу присуствоваше у очено великом броју, своје особито саучење и задњу почаст одаше, те тим у неколико нашу неисказану жалост облакнаше, још једном изјављујемо нашу благодарност.

Рисан, 31 марта 1886.

Ожаљовани родитељи:

Андрија и Ђорђина Сеферовић.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ

на лист

„УЧИТЕЉ“.

„Учитељ“ и опет отпочиње свој рад. Он је због ратних прилика обустављен, и сад опет наставља свој посао. „Учитељ“ је изазвала потреба српских учитеља. Он је до сад био претставник рада и живота њиховог. Он је њихово огледало, каква је оп. такви су и они. Он се до сад кретао у границама својих материјалних средстава и својих сарадника, па такође радити и у будуће.

Да би „Учитељ“ у будуће постао што вјернији претставник српских учитеља, и задовољио све потребе учитеља и школа, потребна су му на првом мјесту материјална средства. Ова он подмирује једино претплатницима. За то се Глав. Одбор учитељског удружења обраћа свима учитељима и пријатељима српске школе, с молбом, да порадје у својој околини, те да се што више претплатника скупи на исти лист, а и сами да се претплате, а „Учитељ“ ће се и даље трудити да буде вјеран тумач и претставник српских учитеља и српске школе.

Први број изаћи ће најдаље до 1 Априла ове године.

Цијена је листу:

На годину 10 дин.

На по године 5 дин.

За стране земље 12 дин. (форан).

До краја ове године цијена је 7.50 дин. претплата се шаље уредништву „Учитеља“. Васина улица бр. 4 Биоград.

Главни Одбор.

ОТЪ РЕДАКТОРА ГАЗЕТЫ

РУССКОЕ ДЪЛО.

Съ кончиной И. С. Аксакова „Русь“ прекращается. Возобновлять, или продолжать эту газету невозможно, — это был личный орган покойнаго. „Русь“ без Аксакова показалась бы лишь блѣднымъ подражаниемъ.

Но служить дѣлу, которому посвятилъ всю жизнь Иванъ Сергѣевичъ Аксаковъ, мы обязаны по мѣрѣ силъ и разумѣнія, хотя бы и въ другой формѣ. Открывая непосредственно вѣздъ за „Русью“ „Русское Дѣло“, мы полагаемъ, что этимъ знаменемъ вѣрно выразимъ основную мысль нашего учителя. Служить русскому дѣлу — въ этомъ заключается программа достаточно широкая . . .

Нижеподписавшемуся нѣтъ надобности, думать, мы, рекомендовать себя публикѣ, или заявлять о своемъ, такъ-называемомъ, напращеніи. Тотъ, кто стоялъ въ непосредственной близости къ покойному редактору „Руси“, пользовался въ теченіе цѣлыхъ шестидѣлѣтъ его довѣріемъ и дружбаю и дѣлилъ съ нимъ трудъ ежедневнаго служенія въ лучшемъ изъ литературныхъ храмовъ, — а „Русь“ была, безспорно, храмомъ, — не можетъ думать, чтобы о его напращеніи возникли какія-либо сомнѣнія.

Но сроднившись съ лучшими идеалами покойнаго, имѣя безспорное право считать себя его ученикомъ и ставивъ на продолженіе его дѣла, мы далеки отъ рабскаго поклоненія предъ отцѣмъ и подробностями мыслей Ивана Сергѣевича.

Его завѣтами намъ останутся: незыблемость руководящихъ принциповъ при полной независимости мысли и сужденія, политическая честность, не допускающая никакихъ сдѣлокъ съ совѣстью и внутреннимъ убѣжденіемъ и презирающая всякія побочныя соображенія, вѣра въ могущество истины и любви, горячая любовь къ свободѣ; въ частности вѣра въ Россію и ея міровое призваніе, какъ носительницы новаго культурнаго начала (славянскаго), уваженіе къ духу и мировоззрѣніямъ русскаго народа . . . Вотъ чему научились мы у Ивана Сергѣевича и во имя чего основывается „Русское Дѣло“.

Наше изданіе сохранитъ форму и программу „Руси“, — сохранитъ, думаемъ мы, въ неприкосновенности и ея преданія. Многое по времени и литературнымъ условіямъ останется, конечно, невысказаннымъ; но то, что будетъ высказано, пройдетъ сквозь строгую цензуру нашей совѣсти и убѣжденія. Въ этомъ видимъ мы не доблестъ, но тяжкій подвигъ; въ этомъ видимъ и елду „Русскаго Дѣла“. Какъ и „Русь“, оно должно стать храмомъ, въ который не проникнетъ ничто нечестное.

Не считывая на особенно широкій вѣнчикъ успѣхъ нашего изданія (такого успѣха въ смыслѣ уличнаго торга не имѣла и „Русь“, не смотря на громадныя таланты ея редактора), мы вѣруемъ ожидать скромной возможности существовать и говорить; яркій свѣточъ погасъ, но среди мрака мы зажигаемъ маленькій огонекъ и онъ будетъ горѣть. Около „Руси“ образовался тѣсный кругъ читателей, которымъ знакомы и наши работы. Потребность слышать, если не грозный звукъ голоса покойнаго Аксакова, то наше скромное, но вполне независимое и искренное русское слово по различнымъ вопросамъ нашей болѣзненной и убогой жизни, мы вѣримъ, существовать. Къ нимъ и обращаемся мы прежде всего.

Мы надѣемся, что читатели И. С. Аксакова найдутъ въ нашемъ изданіи многихъ знакомыхъ имъ по „Руси“ писателей, которые отчасти уже присоединились къ намъ, отчасти должны присоединиться, ибо говорить и имъ болѣе негдѣ . . .

„Русское Дѣло“ будетъ выходить еженедѣльно, начиная съ 1-го мая. Первый номеръ выйдетъ въ мартѣ.

ПОДПИСКА ОТКРЫТА:

Съ 1 мая по конецъ года безъ доставки 4 р.; с доставкой и пересылкой 5 р.; съ 1 мая по 1-е июля безъ доставки 1 р. 50 н.; съ доставкой и пересылкой 2 р.

Объявленія по 10 коп. за строку петиата. Редакція и Контора въ Москвѣ, на Большой Дмитровскѣ, въ домѣ Солодовникова.

Редакторъ-Издатель:

Сергѣй Шарановъ.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Његова екселенција Цевад-паша, Царско-Отомански посланик на двору Његовог Височанства Књаза, — изволио је посјетити ученике цетињске основне школе приликом њиховог тјеловјежбања; ће се је дуго задржао, разговарајући са учитељима о њачком раду и успјеху, као: и о појединим предметима, који се у основној школи предају. Том приликом изволио је подијелити присуствујућој дјечи 10 ф. а. вр. на које управа ове школе изјављује даровицу најтоплију захвалност.

Цетиње, 29. Марта 1886.

Управа основне школе.

ОГЛАСИ.

Дољепотписани потребује Српско-Далматински „Магазин“ који је кроз толико година у Задру излазио, од почетка свога издавања, док је престао излазити. Зато се овјемъ објављује онај који би имао све потпуне књиге Српско-Далматинског „Магазина“, да љу их ја по најумјеренијој цијени у пријатној за готов новац купити, и такав нека буде добар обратити се писмено на дољепотписаног са означеном цијеном.

Цетиње, 29 марта 1886.

Пр. Ф. Радичевић.

КУЋЕ покојног Никка Баћа које постоје у овој вароши на лицу пазара и главне улице, изишле су на продају. Куће су једна до друге, двије на под а двије поземљуше. Могу се продати све наједно или свака за себе. За њихову цијену и погодбу нека се купци обрате на потписатог или коме је милје на г. Ђузу Вукотића управитеља ове вароши.

Цетиње, 21 марта 1886.

ЈОКО Н. БАТЕВИЋ.

Државна штампарија.